

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCODENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 299.

Izbaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Ne izgubljamo glave!

Ljubljana, 26. septembra.

Zadnje dni so interesirani agenti iz tujine sirili po vsej naši domovini neverjetne vesti glede stabilnosti našega denarja in glede finančnega položaja naše države. Poskušali so vznemirjati naše ljudstvo, sejati strah pred bodočnostjo in vzbujiati nezaupanje v Narodno banko in v druge državne ali zasebne denarne zavode, katerim je naš narod zaupal svoje prihranke.

Pod vtirom takih vesti so se nekateri začeli resno povpraševati, če so njihove vloge že varne in če bi se vendarle ne splačalo dvigniti prihrankov iz hranilnic in bank in jih shraniti doma, ali pa jih spraviti v tujino, oziroma nakupiti inozemske valute. Posrečilo se je tem agentom dejansko povzročiti precejšnje dvige po nekaterih denarnih zavodih, in to brez vsake dejarske potrebe. Proti takim sovražnikom domovine ni samo potreben nastopiti, ampak svariti se mora prevsem naše ljudstvo, da ne izgubi zaupanja v vredost domačega gospodarstva. Zaupanje ljudstva je najsolidnejša podlaga v vsakem gospodarstvu. To je pokazala nedavno nemška kriza, katero je bilo nogoče prebresti edino le zato, ker je narod ohranil patriotsko zaupanje v stabilnost nemškega denara. To je pokazala tudi sedanja kriza v Angliji ki je strnila narod v enotno odporno silo, ki je zaustavila grozeli plaz goepodarske katastrofe.

Pripomniti pa moramo predvsem, da sedanjem denarni položaj države ne daje nikakega povoda za vzremirjanje. Kar se tiče državnih finančnih se mora ugotoviti, da se nahaja v urejenem stanju in da padanje državnih dohodkov prav nič ni vplivalo za uravnovešenost državnega proračuna. Državni dohodki padajo po vseh državah. Kriva je temu svetovna gospodarska kriza. Zato so tudi vse države znatno popravile proračun in radikalno zmanjšale izdatke. Tudi naša država je sledila temu vzgledu in znižala izdatke, kjer koli je brez škode mogla, samo da prikroji izdatke zmanjšanim dohodkom. Naš državni proračun je padel torej nazaj na popolnoma normalno podlago in naši izdatki so kriti z normalimi dohodki. Država tudi ni nikdar prekoračila natančno določenih meja, dejanskih proračunskega možnosti. Saj je znano, da se pri nas ni nikdar dogajalo, kar sta na primer Avstrija in Nemčija doživljali redne vsako leto, namreč, da bi se na koncu proračunskega leta poslavljali deficit, za katerega bi bilo potrebno iskatи novega kritja.

Izpad nemških preparacij, to je žrtev, katero nam je naložil Hooverjev načrt, je sicer težka in tega ni treba prikrivati, ker spravlja proračun iz ravnotežja nenapovedano. Pokril se bo z pomnoženo štetno, kakor tudi z pomočjo sredstev, katera je navedel naš zunanji minister dr. Marinovič v svoji včerajšnji izjavi belgrajskim časnikarjem.

Položaj Narodne banke je normalen. To lahko vidi vsakdo, saj Narodna banka redno objavlja svoje stanje. Kritike v zlatu in inozemskih zlatih valutah že presegajo zakoniti minimum. Zato je tudi razumljivo, da se vredost našega denarja na inozemskih borsah ni poslabšala, akoravno so vseh krize angleške funte domača vse druge valute oslabele, ali vsaj morale preboleli nevarne tuške. Dinar je ostal stabilen in miren. To je najboljše znanje za čvrstost našega gospodarskega položaja in dokaz, da ima inozemstvo popolno zaupanje v vrednost našega denarja. Zakaj naj bi se pustili potem domačimi zapetjevali od interesiranih agencij v nervoznost?

Kar se tice naših privavnih denarnih zavodov, katerim je ljudstvo zaupalo svoje prihranke, je treba pomniti, da jih je ustvarilo naše ljudstvo in tem, da jim je neomajno zaupalo. Naši denarni zavodi imajo načok svoj denar v domačih gospodarskih podjetjih in skoraj nimajo obveznosti v inozemstvu, ki bi prišle v poštev za njihovo soščestvo. V naših domačih denarnih zavodih tudi nimamo inozemskih vrednotnih papirjev, katerih neobstoječnost bi mogla ogrožati kreditno moč naših zavodov.

Iz tega sledi, da se naše ljudstvo ne sme pustiti spravljati iz ravnotežja po raznih vesteh. Vsak naj ima neomajno zaupanje v svojo domovino in naj v patriotskem zanose stoji na braniku proti razlijevalcem panike. Kdor bo v sedanjem položaju brez vsake potrebe dvignil svoje vloge v bankah in po posojilnicah, bo storil protidomovsko delo in zavrstao napadel vso našo do sedaj te edino gospodarsko moč in tako ikodoval našemu skupnemu gospodarskemu blagru.

Volivni proglaš članov kraljevske vlade

Belgrad, 26. septembra. AA. Z manifestom Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja 1929. l. so bile začrtane smernice nove državne in narodne politike.

Vlada, ki ji je Nj. Vel. kralj poveril, da izvrši v zgodnjem času manifesta, je našla polno razumevanje in podporo celokupnega naroda v vseh krajih naše domovine. Tako je mogel šestostanuarski režim z uspehom dovršiti svoje poslanstvo. Njegovo poslanstvo je bilo v tem, da vrne našemu narodu slog in notranji mir, da odpravi najhujše napake in nedostatke v naši upravi, da združi vse, ki hočejo delati in ki verujejo v napredek in da uvrsti naše novo državno in narodno življenje na ideji našega popolnega edinstva.

Z zakonom z dne 3. oktobra 1930. l. je Nj. Vel. kralj kronal novo nacionalno politiko in dal naši Jugoslaviji njeno pravo ime in definitivno organizacijo po banovinah. Navdušenje, s katerim je narod sprejel ta zgodovinski čin Nj. Veličanstva, je dokaz njegove visoke nacionalne zavesti in njegovega globokega političnega razumevanja.

Zvest globokemu nacionalnemu čustvu in tradicijam svojega doma, ki smatra skladnost med kraljem in narodom za najjače jamstvo naše svobode in našega napredka, je Nj. Vel. kralj dne 3. septembra t. l. proglašil ustavo.

S tem činom, ki nad vse drugo postavlja državno celoto kot najbolj dragoceno svetinjo, posvečeno s krvjo in živami naših najboljših sinov, ter narodno edinstvo kot glavni vir sile in napredka, so bili položeni stalni in neizpremenljivi temelji naše notranje ureditve in splošnega razvoja.

Ustava z dne 3. septembra predstavlja polno skladnost med interesi posameznih delov naroda in države ter zgodovinsko nujnostjo državljanih vse bistvene svobožnine, vse osnovne pravice, popolno enakosť in ravнопravnosť, avobodno izvoljenje narodno predstavništva, odreja parlamenta najširši delokrog, uveljavlja Široke samouprave, loči oblasti upravnih in sodnih organov, jamči za svobodo vesli in vere, za ravnoopravno posameznih veroizpovedi in za spoštovanje verskih čuvstev, ureja pouk na osnovi svobodne znanosti, odreja pravice zdravega socialnega in gospodarskega napredka, obnavlja avobodno izražanje misli ter združevalne in zborovalne pravice.

V novi ustavi, prepojeni z jugoslovanskim misilom, so začrtane glavne in bistvene poteze nacionalne in državne politike. Na podlagi tega programa naj se združijo k sodelovanju vse, ki ljubijo svojo državo in žele dobro domovini. S svojim ukazom o razpisu volitev nudi Nj. Vel. kralj celokupnemu našemu narodu priliko za to sodelovanje.

Dne 8. novembra t. l. bodo volitve za Narodno skupščino, ki bo skupno s senatom nadaljevala delo na izbiratvenju načela jugoslovanskega nacionalne in državne politike.

Kot člani kraljevske vlade se globoko zavemo pomena poverjene nam zgodovinske naloge kakor tudi odgovornosti pred kraljem in narodom. Razbremenjen problem, ki je tako dolgo in tako usodno rušil njegove sile in ki so ga drugi narodi že davno rešili z edino mogočo strnitvijo vseh sil v veliko nacionalno celoto, si naš narod ne želi ničesar bolj iskreno in toplo, kakor tega da se lahko posveti plodnemu delu za svoje socijalno in kulturno blagostanje.

Ustvarjajoče delo naj združi vse državljane, ki žele posvetiti splošnemu blagru vse žive in zdravje sile, ki jih nosijo v sebi. Samo tako si bo mogla naša draga Jugoslavija v sedanjih časih težkih gospodarskih in socialnih pretresov zagotoviti v svetu mesko, ki ji gre po sijajni sposobnosti našega naroda, po njegovih žrtvah in trpljenju in po prirodnem bogastvu naše zemlje. Le ustvarjajoče delo lahko našemu narodu da oni notranji mir in zadovoljnost, ki naj se najaže jamstvo naše svobode in našega občaja.

Delovni program, ki čaka narodno predstavništvo, je velik in obsežen gospodarski in kulturni napredek naših narodnih slojev. Tem je treba posvetiti glavno skrb našega bodočega zakonodajstva.

Naša gospodarska politika naj pošteče pravilno izravnavo med interesi kmečkega stanu, ki tvori ogromno večino našega naroda, in med potrebnimi zdravega razvoja ostalih gospodarskih panog, brez katerih ne moremo ohraniti svoje gospodarske neodvisnosti.

Rezivija našega celokupnega davčnega sestava bo omogočila pravičnejšo razdelitev obremenitve narodne celote in bo ukinila one dajatve, ki so bile uvedene in povisane le zaradi začasne potrebe.

Varnčevanje, izvedeno v državnem in samoupravnem gospodarstvu do kraja, bo dalo prosto sredstva za pospeševanje kmetijstva, obrnjenosti, trgovine in industrije, tako da se bo mogla naša gospodarska organizacija solidarno razvijati in se izpopolniti za konkurenco. Dosledno izvedeno varčevanje nam bo omogočilo tudi izpopolnitve našega socijalnega zakonodajstva, ki pa bo moralno poleg delavca obsegati tudi kmeta in obrtnika.

Ze doslej se je posrečilo urediti našo upravo in jo očistiti krutega birokratizma. Naloga vlade in zakonodajstva bo, da se uprava čim bolj približa narodu in njegovim potrebam in interesom. Treba bo podvojiti napore in delati z vsemi silami, da naš narod kulturno dvignemo. Nacionalna in državna misel, spoznavanje razmer in potrebe vseh delov naroda, njegova razumevanje in pa občutek nerazrušljive narodne solidarnosti mora prenimiti kri in življenje vseh jugoslovenskih pokolenj.

V zmislu navedenih pravcev bo pripravljen za narodno predstavništvo konkreten delovni program. Izvedba tega programa bo odvijana od pozitivnega sodelovanja naroda. Narod je že dozdaj iz-

ražal svojo neomajno in odločno željo, naj se preneha s starimi potmi in metodami. Nove volitve dajejo možnost, da se ta želja uresniči.

Apeliramo na vse državljane, ki so dobre volje, da aktivno pomagajo pri končni ureditvi naših razmer in pri popolnem uresničenju velike ideje v jugoslovenskem, nacionalnem in državnem programu. Ta ideja ne pozna ne plemenskih, ne verskih niti nekdanjih političnih razlik.

Ključno na sodelovanje vse Jugoslavane, ki so prepričani, da se bo končno uredilo naše narodno in državno življenje, ki verujejo v pravilen razvoj in v bodočnost našega naroda, in ki se zavedajo, da je mogoče ohraniti in učvrstiti naše narodno in državno edinstvo samo po močnem in pozitivnem delu na temelju polne enakopravnosti vseh plemen in vseh ver. Vsi Jugoslavani, prežeti tega prepričanja in navdahnjeni s tem duhom, so dolžni brez ozira na prejšnjo razdrojenost z globalnim spoštovanjem vsega onega, kar je kol tradicija iz prošlosti lepo in veliko; združiti vse sile za glavni cilj: za veličino naroda in moč države.

Volitve dne 8. novembra bodo zgodovinskega pomena. Te volitve bodo manifestacija narodne volje za življenje in za napredek, izpovedi vsega zavedenega jugoslovenstva za veliko nacionalno državno politiko, ki naj za vedno presekna stare nadloge in prepričanje v povedi in povedi vse naš narod k miru, blagostanju, sreči in napredku.

V Belgradu, 26. septembra 1931.

Peter R. Živković l. r., predsednik min. sveta in minister notranjih zadev.

B. Z. Maksimović l. r., prosvetni minister.

Dr. Stanko Šibenik l. r., minister za gozdove in rudnike.

Dr. Stanko Švrljuga l. r., minister brez portfelja.

Laza Radivojević l. r., prometni minister.

Nikola Preka l. r., minister brez portfelja.

D. Djurić l. r., finančni minister.

Dr. M. Kostrenić l. r., minister za soc. politiko in narodno zdravje.

Pavel Matica l. r., minister brez portfelja.

Dr. A. Hasan-Begović, minister brez portfelja.

Ivan Pucelj l. r., minister brez portfelja.

Dr. Milan Srškić l. r., min. pri predsedništvu ministrskega sveta.

Velika razstava

Belgrad, 26. sept. l. Prihodnji teden se vrati svečana otvoritev poljedelske razstave v Smederevski Palani. Po doseganjih informacijah in po kvaliteti razstavljenih produktov izgleda, da bo ta razstava ena največjih, kar jih poznata zgodovina naše države.

Vpoklicitev

Belgrad, 26. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog predsednika ministrskega sveta upokojen dr. Fedor Nikšić.

Smrtna nesreča

Variša, 26. sept. l. Bivši predsednik poljske vlade in zunanjji minister grof Aleksander Kržinski se je danes smrtno ponesrečil na nekem avtomobilskem izletu. Grof Kržinski je bil najprej v diplomatski službi, od leta 1922 pa je bil aktiven član poljske vlade do zadnjega udara maršala Pišudskega.

Boj za življenje

London, 26. sept. AA. Southwick pri Brightonu so ljudje smoti v temi 4 ure opazovali razburljivo borbo za rešitev življenja nekog potapljalca. Meč je bil 25. tevije pod vodo, ko se je na potapljalci napravil nekaj pokvarilo. Potapljalci so se udeležili zastopnikov armada, vlade in ugledne politične osebnosti. Pri tej priliki je general nazdravil Jugoslavij ter podčrtal, da obstaja ne samo med obema armadama, ampak tudi med obema narodoma večne duševne vezi, katere ne bodo nikdar odpovedale ter bodo ostale trdne garancije za vrednovanje miru v svetu. Tekom prihodnjega tedna si bo general ogledal še svojo vojsko ter bo sprejet tudi na dvoru.

General Mac Arthur je bil dodelan kot častni pohodnik general Rodić.

Dobra kupčija

Belgrad, 26. sept. l. Potrjujejo se vesti, da je neki iranski konzorcij kupil od priviligirane izvirne družbe osmico tisoč vagonskih žita in sicer po 20 zlatih frankov za meterski stot nad stotino paritetov. Govori se, da je pogodbu je podpisana.

Dinar trdno stoji

Dunaj, 26. sept. 2. Tečaji dinarja za 100 vrednostnih edinic dotičnih držav: Praga: denar 166.63, blago 167.13; Milan: denar 285.57, blago 286.47; Pariz: denar 221.06, blago 221.72; Bruselj: denar 785.39, blago 787.75; Amsterdam: denar 2265.53, blago 2272.37.

Pariz-Berlin

Mari naj Francozi kipi s svojim denarjem nemškemu sosedu revolver, da bi ta z njim manj strlej? Tako je nedavno vzlknikil g. Gerard, bivši ameriški poslanik v Berlinu, napram nekemu ameriškemu časnikarju. Nemci je ta izjava hudo zadela.

Vendar mera vsakdo g. Gerarda priznati, da je s tem besedami podal jedro francosko-nemškega spora. Zakaj, ako bi se načel v Nemčiji državnik, ki bi s polnim prepričanjem odgovoril na vprašanje, ali bodo Nemci tem revolverjem res strlejali na Francoze, negativno, ako bi mogel to svojo besedo dati v imenu vsega nemškega naroda in o resničnosti svoje težitve tudi preprečiti Francoze, bi v tistem bigu bilo rešeno vprašanje francosko-nemškega zbljanja. Nemška mali ne bo rodila takšnega velikana, kajti to bi ne bil več človek. Svetovno klanje je že daleč za nami, Ren ne krvavi več, vendar so iz spominov na 4 leto krvanje, iz vojaških parad Stahlhelmovcev in Hitlerjevec ter iz nervoznih potez grmečih politikov, ki so kazala na revanšo (v zadnjem času nemško-avstrijska carinska zveza) – s tem nočemo reči, da je bilo na drugi strani vse brezhibno – ostale ob Renu prave gore nezaupanja, ki zapirajo prehod na drugo stran.

Krizi francosko-nemških odnosa je kriza zaupanja. Zaupanje, oziroma nezaupanje je rezultanta cele vrste dužavnih vlošev, pozitivnih in negativnih, ki se pojavljajo kot učinki dejav načega bližnjega v odnosu do nas. Glavna ovira na potu k zbljanju med Francijo in Nemčijo je torej dužavnega značaja in zato jo bo toliko težje odstraniti.

Poleg tega gre za dva naroda, ki se že stoletja borila za nadvladavo v Evropi in živila vsek svoje zaprto kulturno življenje, ki se med seboj dovolj ne poznata in za polna predstodkov drug napram drugemu. Tudi ko ne bo stal več kamen na kamnu nemških trdnjav in če tudi bi Nemci potopili vse svoje ladje, jim Francozi ne bodo zapali, ker ne zaupajo v dušo Germanov, ki se ne morejo odreči starini ciljem germanstva. Treba bo cele vrste konkretnih dejav, s katerimi se bo moral pokazati dobra volja, preteka bodo lela, preden bodo Francozi menjali to svoje mnenje o Nemcih.

Po mnenju prvega pobornika zbljanja z Nemčijo, g. Herriota, je položaj v tem pogledu danes slabši, kakor je bil leta 1924, ko je on dal izprazniti Porurje. Fašistična diktatura v Italiji, gospodarska in politična kriza na Angleškem, na znotraj zadržana in večno nemirna Nemčija, grožeče vojaške organizacije sovjetske Rusije, vse to ustvarja nov položaj, pred katerim ne more niti najbolj navdušeni zgovorniki mire zatisniti oči. Te dvi odpotujejo predstavniki naše republike v Nemčijo in mi ne vemo, ali jih ne bodo sprejeti v Berlino s psovkami. Točken pesnišč je celo Herriot.

Berlinska policija je iz skrbi pred neljubimi demonstracijami nemških nacionalističnih vročekrvene prepovedala vstop na postajo, na katero prišeta danes. Laval in Briand, in Hitler je moral zagroziti svojim prisilstvom z izključitvijo iz stranke, da ne bodo demonstrirali proti Francozom. Nemci se ne marajo pokazati negostoljubne, ker je pariška možica burno pozdravila Brüninga ob prihodu v Pariz. Razen Hitlerjevec in Hugenbergovih nacionalistov so še druge stranke, ki trezno misijo, vendar lahko trdimo, da je danes v Nemčiji veliko nerazpoloženje proti Franciji. Javno mnenje je že danes pod vlošim časopisne propaganda radi odpovedi carinske zveze, ki jo je vodilo časopisje vseh strank, in ni ga nemškega lisa, ki bi krijeval za današnjo gospodarsko krizo ne zvratal na Francijo: ta tiski zlato v nogavicah kakor staro skoplja, čeprav je bilo nabrano iz nemških reparacij. Greenuk zdravilo varčevanja, ki ga je minister Flandin v Zvezni priporočil. Nemcem je dalo. Prav iz najnovješega nastopa ministra Flandina in dr. Curtiusa je razvidno, da se zunaj politične smernice ob teh držav niso za las približale. Flandin odločno zavrača zvezo med reparacijami in gospodarsko krizo, medtem ko Curtius meče vso krijeval za nemško gospodarsko krizo na repacije.

Sprito tega neugodnega političnega ozračja francoski nacionalistični tisk kritizira Lavalovo odločitev, da običaže z Briandom Berlin. Celo glasila nemških demokratov menijo, da je obisk preiranjen, če da bi bilo treba prej pripraviti nemško javnost tudi duševno na ta dogodek. Kajub temu je Laval držal besedo, ki jo je dal Brüningu.

Ce že vsa francoska in nemška javnost skeptično gleda na berlinski obisk, pač ne moremo od njega pričakovati kakih bistvenih izpremen v zunanjih politiki ene ali druge države. Da bi obisk pokazal vsej nekaj praktične korišči, sta vzel francoska ministra in seboj konkreten program za gospodarsko sodelovanje med francoskim in nemškim velekapitalizmom; gre za snovanje industrijskih kartelov in sporazum glede bordanstva. Predmet razgovoru bo menda tudi pasiranje tujih agrarnih produkrov v Nemčiji. Pri tem vprašanju pride v poslov tudi naša država. Za proučevanje novih dogovorov se bo ustavil francosko-nemški odbor, ki naj bi bil po mnenju skeptikov le rešilno okenje, da državniki v primeru neuspeha berlinskih razgovorov vsej nekaj pokažejo javnosti.

Ni verjetno, da bi v Berlinu ne prilaža mnevnih red tudi politika. V vsakem slučaju je berlinski obisk velik dogodek, lahko rečemo zgodovinski. Zmagovalec Francozi vračajo obisk premaganim Nemcem. Razlike med zmagovalcem in nemancem niso več; oba se pogajata kot enakovarne pogodbene. V Berlinu gredo Francozi v remetku, ko je angleški položaj tako šibak in Italijec, da vidno stavijo zadnje upanje na Francijo, da govorimo z nekim velikim nemškim ljudom, in v času, ko je Amerika povabilo Lavalja in Washington in s tem priznala silno moč današnje Francije. Nemčija se bo pogajala z zaveznicami, toda ne več v Zvezni, ne v Basu ali Parizu, temveč v Berlinu. K nam naj pridejo državniki, da se lahko razgovorijo z nemškim ljudstvom! Tudi ta želja se je Hitlerjevec izpolnil. Kaj, hčer Nemčija že več?

Laval bo ponudil Nemčiji gospodarsko sodelovanje s Francijo

Pariz, 26. sept. tg. Ob 16.25 sta Laval in Briand po programu odprtovala iz Pariza v Berlin. Na kolodvoru se je zbrala množica. Med drugimi so prišli na kolodvor tudi kmetijski minister Tardieu in sodelavci obeh ministrov iz notranjega in zunanjega ministrstva. Pred odhodom je podal ministriki predsednik Laval dopisniku Ulsteinu nastopno izjavo:

Najina pot v Berlin se ne smie smatrati za golici vlijnosti. Novi sestanki v Berlinu morajo res roditi dejstva. Ce se odnosa med Francijo in Nemčijo res zboljšajo, ce se začne aktivna politika sodelovanja med obema velikima narodoma, potem sem zagotovljen, da bo lažje najti zopet zaupanje

med obema narodoma. To je neobhodno potrebna analogia, kateri morata obe vladi žrtvovati svojo aktivnost. To delo je zelo občutljivo, zelo težko, ne sme pa biti nemogoče. Razgovori, ki smo jih imeli v Parizu in Londonu, so to delo že olajšali. Ce so problemi, katerih v sedanjih prilikah ne smemo načeti, se pa lahko rešujejo drugi problemi v duhu medsebojnega sporazuma. Predvsem je treba določiti metodo, kako je treba urediti gospodarske odnose med našima državama. To skupno delo, katero morata organizirati obe vladi, ga tudi podpirati in kontrolirati in spraviti v stike poklicane zastopnike glavnih gospodarskih strank, mora dovesti do ugodnih rezultatov in se spremeniti

v konkretna dejstva. Velikega psihologičnega pomena bo tudi prizadevanje pripraviti naše javne mnenje na to, da bo smatralo naše prizadevanje za gospodarsko sodelovanje za stalno uredbo, brez katere se današnji težki problemi, ki razburajo svet, ne morejo rešiti. Ce greva midva, Briand in jaz, v tem duhu v Berlin, odgovarja to globokemu čustvu našega naroda.

Kakor doznavamo, bosta v smislu te izjave Briand in Laval prinesla s seboj v Berlin obširen gospodarski program, da takoj sprožita nemško-francosko sodelovanje, kakor ima to v mislih Laval v svoji izjavi.

Državniki se bodo posvetovali

Pariz, 26. sept. AA. Vladni krogi smatrajo, da bo predsednik francoskega Laval odprtovala v Washington sredi oktobra.

Po se neprerijenih vesteh bo ameriška vlada povabilo v Washington tudi zastopnike Nemčije in Italije. Na teh sestankih bodo razpravljili o najaktivnejših vprašanjih svetovnega gospodarstva.

London, 26. sept. AA. Lord D'Abernon je govoril včeraj na slavnostnem banketu ameriške ir-

govske zbornice. Dejal je, da je sodelovanje med Zedinjenimi državami in Anglico nujno potrebno. Civilizaciji grozi velika nevernost. Ravnotežje je izgubljeno in svet trpi sedaj na silni deflacijski, ki je postala neobhodno potrebna, da se s splačnim sporazumom omogoči stabilizacija cen in dolžnikom povrnilo dolgov. Govornik je zaključil, da tega ni mogoče dosegiti z lokalnimi valutnimi odredbami.

Beseda naših notarjev

Pred par dnevi je angleška vlada, radi gospodarske krize prisiljena, ukinila zlati standard funta. Povod za to je dala splošna svetovna gospodarska kriza in pa posebej še kriza brezposelnosti, ki vlada v veliki meri na Angleškem, in draga produkcija njihovih proizvodov radi visoke cene ujihove valute.

Pri nas brezposelnost v večjem obsegu ni. Tudi je dinar stabiliziran na nivoju, ki ni previsok. Gospodarsko krizo čutimo kot posledico splošne svetovne gospodarske krize, predvsem pa, ker ne moremo sadežev naše zemlje, ki nam jih Previndost v veliki meri naklanja, na zunaj izvesti in prodati.

Za razburjenje pri nas ni nobenega povoda. Vendar se je kljub temu posrečilo naši zemlji sovražnim elementom, da so pričeli begati pripravo ljudstvo in ga zapeljevati, da naj dviga denar iz branilnic in drugih denarnih zavodov, široč razne neutmeljene vesti, kakor, da bo denar propadel, da bodo denarni zavodi propadli in, da bo šlo vse v nič.

Podpisani odbor zberne poziva vse kolege, da naj v teh časih vplivajo na naše ljudstvo pomirjevalno, da jim razlagajo, da je naš položaj v tej svetovni krizi vendar boljši, kakor marsikatera druge države in da se zlasti ni batiti, da bi se izgubil denar v državnih denarnih zavodih, kakor so Narodna banka in Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica in da stope trdno v Sloveniji zlasti vse naše hranilnice in posojilnice, pa tudi drugi denarni in bančni zavodi.

Opozorja naj se ljudstvo na to, da preživljijo tudi druge države, kakor naša bratska Čehoslovaška republika težke čase. Toda Čehi so jeklen narod. V težkih časih so nam bili Čehi vedno vzor. Posmemajmo jih tudi sedaj! Trezno in previdno so ukrenili vse potrebno, da se izognede prehudemu vplivu svetovne krize in med njimi ni nobenega bojavljivega, ki bi trepetal radi vrednosti češke krone ali ne zaupal državnim oblastem in ne zaupal svojim hranilnicam, posojilnicam in ostalim denarnim zavodom.

Borza v Pragi posluje povsem normalno in prepričan sem, da bi se pri nas ljudstvo vse normalno razvijalo, ako bi ljudje trezno in previdno ukrenili vse potrebno, da se zlasti ne zapeljevati ob brezvestnih buškackih in neodgovornih elementov.

Notarji so poklicani, da v teh težkih časih podpirajo z vsemi sredstvi vlado.

S tem, da notarji poučujejo ljudstvo in se krepoli v bran postavljajo sovražnikom naše zedinjene Jugoslavije, ne vrše le svoje dolžnosti, ampak store tudi to z namenom, da se povrne čimprej pomirjenje, kar bo v korist ne samo splošnemu gospodarstvu, ampak tudi notarjem samim. Saj vemo, da so slabči časi za ljudstvo, tudi slabči časi za notarje same.

Prosimo torej ug. kolege, da po možnosti solidarno z vsemi tretjimi in previdnimi možni svoljega, okrajna zastavijo vse sile, da se to razburjenje med ljudstvom poleže.

zavaca, ce pa zadeve na hruškace, naj v skrajnih sili posežejo tudi po sredstvih državnih pomoči. Tudi jim svetujem, da začasno ne izterjavajo ne sami, niti ne svetujejo strankam, da bi izterjavale svoje zahteve od dolžnikov.

Zborični odbor se bo obrnil do kr. banske uprave s prošnjo, da naj bi potom Finančne direkcije izposlovala.

ki so potem, da se plačajo državne takse in kolektivne od zapuščin in pravnih poslov, in da se načakujejo odnosno notarjem kot sodnemu komisarjem in pooblaščencem strank zneski do višine predvidenih državnih in banovinskih tak, kolektiv in drugih javnih dajatev, tudi njihovih (notarjev) vlog, ako so notarji prisiljeni te pristojbine mesto strank izplačati, da iste ne zamude kratkega plačilnega roka in ne pridejo v še večjo škodo.

Dr. Andrej Kuhar, predsednik notarske zbornice.

Belgrad, 26. septembra. I. Državna hipotekarna banka obvešča vse nositelje 7 odstotnih zadolžnic dolarske emisije Selligmann, da bo počenši s 1. oktobrom začela izplačevati pri centrali in pri vseh njenih podružnicah bone itd. 2.

Allonz in don Haimé priatelja

Pariz, 26. septembra. AA. Burbonski princ Don Haimé, pretendent na spanski prestol, je izjavil poročevalcu Havasove agencije to-le: Alfonz XIII. me je obiskal 23. t. m., danes pa sem mu vrnil obisk. Pozabili smo na naše politične borbe ter smatramo odslje, da zahteva bodočnost Španije od nas, da vnovič združimo vse svoje sile za enotno politično fronto proti komunizmu in anarhizmu v Španiji. Ne Alfonz ne jaz se nisva odrekla svojim pravicam. Uradni komunike, ki je bil izdan od tajništva Dona Haméja, navaja med drugim, da sta se oba prince združila v skupni ljubezni do Španije in da sta sklenila vpostaviti med seboj odnosaje bratskega prijateljstva za skupno delo v korist Španije.

Japonsko-kitajski spor likvidiran?

Zeneva, 26. sept. AA. Japonski in kitajski delegati sta pojasnila stališče svojih vlad v mandžurskem sporu.

Japonski delegat je izjavil, da bo japonska vlada umaknila čete po želji Društva narodov.

Francozi se boje angl. dumpinga

Pariz, 26. sept. tg. Francoski izvozni krogi so zelo vznemirjeni radi angleškega valutarnega dumpinga radi padca futevega kurza. Francoski trgovinski minister Rollin je pariski trgovinski zbornici izjavil oficiellno, da je že večkrat angleškim zastopnikom sporočil nedvoumno, da bi Francija takoj začela represalije, če bi Anglia tudi po padcu fute segla po prisilnih odredbah proti francoskemu importu. V pariskih finančnih krogih se je včeraj govorilo, da je angleška Narodna banka vrnila 700 milj. frankov od zadnjega francoskega kredita,

kar je povzročilo, da se je po zaključku borze fun popravil na 95, pri čemer pa kurz funta seveda ni postal. V Parizu so včeraj opazovali, da se velike vsote kapitala odgovarjujo v Švici in da so švicarske banke v Parizu nakupile mnogo zlata. V «Republique» zastopa Caillaux mnenje, da je treba takoj zboljšati valuto srebra kot sredstvo za kritje. Emisijske banke pa bi se morale v to svrhu nemudoma zediniti, da preprečijo vsakršno ženskanico.

Bleški turnir

Bleški turnir se bliža koncu in v današnjem kolu so predlagali rešitev.

Kostič je hitro remiziral z Aljehinom in se je pridno umikal vsem zapletljajem, ki jih je hotel uvesti Aljehin v igro. Partija je bila dana že po 15. potezah remis.

Colle je danes definitivno potisnil Pirc na zadnje mesto. Pirc se proti damskega gambitu v slednji pol. v tem je s 12. mesto. 13. mesto pa je prispolio proti Astalošu, ki je danes odigral svojo zadnjo partijo v bleškem turnirju.

Bogoliubov se je branil s sicilijansko obrabo in Astaloš je prispolil že v nekoliko boljšo pozicijo, toda potem je ponovilna po nemotremenem zrtvovale kmetia, nakar je Bogoliubov labko razčistil položaj in obdržal v končni kmetia kmila več. Astaloš je bil kmalu potisnen popolnoma v defenzivo in Bogoliubov si je s par krepkimi potezami priboril zmago.

Ostale partie so se še vse